

— Διατί ὄχι. Μοί εἶναι ὁμως δύσκο-
λον νὰ σοὶ εἴπω, διότι οὔτε ἐγὼ εἰξεύρω
ἀκόμη. Μὲ ταράσσει πολὺ αὐτὴ ἡ ἀνόη-
τος ὑπόθεσις. Τὴν ἡμέραν τῶν γάμων μου!
Δὲν εἶχα προῖδει τὴν τοιαύτην περιπλο-
κὴν! Εἰς τὸν διάβολον αἱ ἐρωμέναι, αἱ
ὁποῖαι διὰ μιᾶς στιγμῆς... ἀπόλαυσιν,
προξενούσι τοιαύτην ἀνησυχίαν!

— Ἄς εἶναι βέβαιος ὁ κύριος κόμης,
ὅτι ἡ πτωχὴ αὕτη κόρη εἶναι μᾶλλον αὐ-
τοῦ τεθλιμμένη. Θὰ ἐνυμφεῖτο ἐπίσης...

— Ἀληθῶς!

— Μὲ ἓνα ἐκ τῶν Τρεμὸρ τοῦ Σεβάν.

— Εἶχε ὁμως τὴν λεπτότητα νὰ μὴ
τὸν θελήσῃ ὅταν ἐπείσθη περὶ τῆς ἀλη-
θείας. Εἰς ποῖον καιρὸν ζῶμεν, Σερβές;
αἱ βουκόλοι νὰ ἔχουν τοιαύτην συναίσθη-
σιν τιμῆς!

Ὁ καλλωπισμὸς τοῦ κόμης συνε-
πληρώθη.

Μετὰ πέντε λεπτὰ τὰ δωμάτια εἶχον
διευθετηθῇ.

Ὁ Ὀλιβιέρος ἔγραψεν ἐν τάχει τὴν ἐ-
πομένην ἐπιστολήν.

«Καλὴ μου Φελισίς,

Σοὶ ἐμπιστεύομαι νεαρὰν κόρην ἐκ Μορβάν, ἥτις
προτιμᾷ τοὺς Παρισίους ἀπὸ τὸ ἄγριον μέρος τῆς
γεννήσεώς της.

Δίδαξον αὐτήν. Θὰ σοὶ εἶναι εὐκολον. Γνώρισον
αὐτῇ ὅ,τι ἀγνοεῖ, τὰ πάντα δηλαδὴ.

Σοὶ ἀνοίγω πίστωσιν διὰ τὸ ποσόν, ὅπερ σοὶ ἀ-
ναγκαῖο διὰ τὸ καλὸν τοῦτο ἔργον.

Θ' ἀπουσιάσω βεβαίως πέντε ἢ ἑξ μῆνας.

Ἄμα τῇ ἐπανόδῳ μου, θὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τῆς
ικανότητος τῆς μαθητείας σου.

Δέχθητι τὰς προσφορὰς μου.

Ὀλιβιέρος».

Καὶ ἐπέγραψε τὴν ἐπιστολήν:

«Κυρία Φελισίδα, ῥαπτριαν νεωτερι-
σμῶν, 47, ὁδὸς Εἰρήνης, εἰς Παρι-
σίους».

— Θὰ δώσης τὴν ἐπιστολήν αὐτὴν εἰς
τὴν δεσποινίδα Φαρζεάς, τὸ δὲ τηλεγρά-
φημα τοῦτο εἰς τὸ τηλεγραφεῖον. Ἐπανα-
πάσομαι εἰς σέ, Σερβές. Ἦδη θ' ἀσχο-
ληθῶ εἰς τὰς ὑποθέσεις μου. Πήγαινε εἰς
τὰς ἰδικάς σου.

Ὁκτώ ὥραι ἐσήμανον.

Ἰδοὺ τί κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην
συνέβαιεν εἰς Ἐλάφων-Πέραμα.

[Ἐπεται συνέχεια].

*Κ.

Εἰς τὸ ΠΡΟΣΕΧΕΣ:

ΛΗΣΜΟΝΗΘΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ

Ἀναμνήσεις Ρώσου τραυματίου.

Α. ΔΟΥΜΑ (ΓΙΟΥ)

ΑΝΤΩΝΙΝΑ

[Συνέχεια]

Τῷ νῦν, τὸ παρακολουθεῖν μίαν γυ-
ναῖκα, ἐρωτᾷν περὶ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς,
καὶ εὐρίσκειν ἅμα τῇ ἐπαύριον τὸ μέσον
τοῦ παρουσιασθῆναι εἰς τὴν οἰκογένειάν
της δὲν εἶναι ἡ πληρεστάτη τῶν ὁμολο-
γιῶν, ἣν θὰ ἠδύνατό τις νὰ κάμῃ αὐτῇ
περὶ τοῦ ἔρωτός του; Καὶ ὅταν ἐκ τῆς

ἀποπειράς ταύτης προκύπτῃ ὅ,τι προέ-
κυψε διὰ τὸν Ἐδμόνδον ἐκ τῆς πρὸς τὸν
κύριον Δεβὼ ἐπισκέψεώς του, συμβᾶν δη-
λαδὴ τόσῳ θλιβερώς ποιητικόν, δὲν εἶναι
ὅλως φυσικόν, ὥστε ἡ ρομαντικὴ καὶ εὐ-
αίσθητος νεάνις, ὅπως εἶναι ἄπασαι αἱ
ἐξερχόμεναι ἐκ τοῦ παρθενωγαγείου, νὰ
καταστήσῃ τὸ συμβᾶν τοῦτο, οὕτινος εἶ-
ναι ἀντικείμενον, τὴν ἀδιακόπον ἐνασχό-
λησιν τῶν διαλογισμῶν της;

Θὰ εἴπωμεν μάλιστα ὅτι, ἐὰν ἡ Ἀν-
τωνίνα, ὅτε ἤρξατο σκεπτομένη περὶ τῶν
δυσχερῶν συνεπειῶν, ἃς ἠδύνατο νὰ
ἔχῃ ἡ ἐπιστολιμαία ἀσυνεσία της, ἐτρό-
μαζεν, οὐχ ἥττον κατέληξεν ὅχι μόνον
εἰς τὸ νὰ συνειθίσῃ, ἀλλ' ἀκόμη εἰς τὸ νὰ
εἶναι καταγοητευμένη, διότι ἔγραψε τὴν ἐ-
πιστολήν ταύτην, δι' αὐτὰς μάλιστα τὰς
συνεπείας, ἃς ἠδύνατο νὰ ἔχῃ.

Εὐρετε λοιπὸν νεάνιδα δεκαεξαετῆ, ἥτις
νὰ μὴ εἶναι καταγοητευμένη, διότι ἡ
ζωὴ της λαμβάνει αἴφνης περιπετείας μυ-
θιστορικὰς!

Οὕτως ἀπεκοιμήθη, λέγουσα καθ' ἑαυ-
τήν:

— Τί θὰ κάμῃ, ἀφοῦ λάβῃ τὴν ἐπιστο-
λήν μου; Ἐν πάσῃ περιπτώσει κατὶ θὰ
κάμῃ. Πόσον ἐπεθύμουν νὰ εἶχεν ἐξημε-
ρώσῃ!

Εἶχεν ἤδη λησμονήσῃ ὅτι ὁ Ἐδμόνδος
εἶχε μόνον δύο ἢ τριῶν ἐτῶν ζῶν καὶ
ὅτι τοῦτο ἔνεκα αὕτη τῷ εἶχε γράψῃ.

Καρδιά τῶν νεανίδων, καθαρὸν κρύ-
σταλλον, ἀντανάκων ἐπὶ τῶν ἀπείρων
ἑδρῶν τοῦ ἄπειρα πράγματα, διερχόμενα
ἐνώπιόν του, καὶ οὐδενὸς διατηροῦν τὸν
τύπον!...

Ἡ Ἀντωνίνα ἀπεκοιμήθη μειδιῶσα
καὶ λησμονήσασα νὰ σθέσῃ τὸ φῶς, ὅπερ
τὴν δευτέραν τῆς πρωίας ἡ κυρία Ἀγγε-
λική, ἐλθοῦσα, ἔσθεσεν· ἐπειδὴ ἡ ἀγαθὴ
γυνὴ εἶχεν ἐξυπνήσῃ καὶ εἶχεν ἔλθῃ
νὰ ἰδῇ διατί ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ ἡ Ἀντωνίνα
εἶχεν ἀκόμη τὴν λυγρίαν της ἀνημμένην.

Ὁ Ἐδμόνδος ἠγρύπνει, ἀλλ' ἠγρύπνει
εὐτυχῆς, ὥς ἡ Ἀντωνίνα ἐκοιμᾶτο εὐτυ-
χῆς.

Κατόπιν τοῦ μετὰ τοῦ Γουσταύου εἰς
τῆς Νισσέττας δειπνοῦ ἐμίσθωσαν ἅμα-
ξαν, καὶ οἱ τρεῖς φίλοι μετέβησαν, κατὰ
τὴν μαγικὴν ταύτην ἐσπέραν τοῦ Μαίτου,
νὰ περιδιαβάσωσιν εἰς τὰ Ἠλύσια Πεδία
καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ δάσος τῆς Βουλόνης,
τῆς Νισσέττας στηριζομένης ἐπὶ τοῦ ὤ-
μου τοῦ Γουσταύου, τοῦ δὲ Ἐδμόνδου
ἐξηπλωμένου ἐπὶ τοῦ ἐμπροσθίου μέρους
τῆς ἀμάξης καὶ θεωμένου τοὺς μικροὺς
πόδας τῆς ῥαπτρίας, οὓς αὕτη εἶχεν ἐκ-
τείνει ἐπὶ τῶν προσκεφαλαίων τοῦ ἐμ-
προσθίου καθίσματος.

Ἡ νεαρὰ γυνὴ καὶ ὁ Γουσταῦος ἀντή-
λασσαν χαμηλοφώνως τοὺς λόγους ἐκεί-
νους, οὓς μαντεύει τις, χωρὶς νὰ ἀκούῃ,
καὶ τοὺς ὁποίους ἡ ἐσπερινὴ αὐρὰ παρα-
σύρει μετὰ τῶν ἀρωμάτων τῶν ἀνθέων
καὶ τῶν ἁσμάτων τῶν πτηνῶν.

Ὁ Ἐδμόνδος ἐσυλλογίζετο τὴν Ἀντω-
νίναν, λέγων καθ' ἑαυτὸν ὅτι ἡμέραν τινὰ
ὁ Θεὸς ἠδύνατο νὰ εὐδοκήσῃ, ὥστε νὰ

τὴν κρατῇ ἐν ταῖς ἀγκάλαις του, ὥς ὁ
Γουσταῦος ἐκράτει τὴν Νισσέτταν, καὶ νὰ
γεῖνῃ ἐπίσης εὐτυχῆς, εὐτυχέστερος ἴσως
τοῦ φίλου του.

Μετὰ δῖωρον περίπατον ἀφῆκε τὸν
Γουσταῦον καὶ τὴν Νισσέτταν ἐν τῇ οἰ-
κίᾳ της, εἰπὼν δὲ τῷ φίλῳ του «ἔς αὐ-
ριον», ἐπανῆλθεν εἰς τῆς μητρός του.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἔθετε τὸν πόδα ἐπὶ
τῆς πρώτης βαθμίδος τῆς κλίμακος, ὁ
θυρωρὸς τῷ ἔδωκε τὴν ἐπιστολήν της
Ἀντωνίνας.

Ὁ Ἐδμόνδος τὴν ἤνοιξε, μὴ ὑποπτεύ-
ων οὔτε πόθεν προήρχετο οὔτε τί ἠδύνατο
νὰ περιέχῃ.

Ἐπανέγνω λοιπὸν τρεῖς τὴν μυστηριώδη
ταύτην ἀγγελίαν, χωρὶς νὰ τὴν ἐννο-
ήσῃ.

— «Ἀναχωρήσατε εἰς Μεσημβρίαν...»
ἐπανελάμβανεν ἀδιακόπως, ἀνατέμνων,
οὕτως εἰπεῖν, τὰς λέξεις, ὅπως τὰς ἐξα-
ναγκάσῃ νὰποκαλύψωσι τὴν ἀληθῆ αὐ-
τῶν ἔννοιαν. Τί σημαίνει τοῦτο.

Ὁ Ἐδμόνδος διετέλει οὕτω, μελετῶν
τὴν ἐπιστολήν της Ἀντωνίνας πρὸ τοῦ
κατόπτρου του, χωρὶς μάλιστα νὰ σκεφθῇ
νὰφαίρῃ τὸν πλόν του.

Τὸ ὄνομα τῆς νεαρᾶς κόρης δὲν εἶχεν
ἔτι ἔλθῃ εἰς τὸν νοῦν του, διότι ἡ διά-
νοια οὕτως εἶναι πεποιημένη, νὰ ζητῇ
πάντοτε πολὺ μακρὰν τὸ αἷτιον πράγμα-
τος, ὅπερ θὰ ἠδύνατο νὰ εὕρῃ πολὺ πλη-
σίον καὶ ἀκόπως· ἀλλ' ἐν τούτοις τὸ ὄ-
νομα τῆς δεσποινίδος Δεβὼ, ἀπασχολῆ-
σαν τὸν Ἐδμόνδον δι' ὅλης τῆς ἡμέρας,
ἤρχετο ἀφ' ἐκείνου ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν
νὰ ὑπογράψῃ τὴν ἐπιστολήν ταύτην,
ὥστε πολλάκις ὁ Ἐδμόνδος, ὑπὸ τὸ κρά-
τος εἰδους ἀλλοφροσύνης, ἔσειε τὸ χαρ-
τίον ὅπερ ἐκράτει, ὅπως κάμῃ νὰ πέσῃ
ἐξ αὐτοῦ τὸ ὄνομα τοῦτο.

Ὁ Ἐδμόνδος διέκειτο οὕτως, ὅτε ἔ-
κρουσαν τὴν θύραν του.

— Ἐμπρός. εἶπε, χωρὶς νὰ στραφῇ,
πιστεύων ὅτι ἦτο ὁ ὑπηρετὴς του, ἐρχό-
μενος νὰ ζητήσῃ τι ἐν τῷ δωματίῳ του.

— Τί ἀναγινώσκεις τόσον προσεκτικὰ,
ἀγαπητόν μου τέκνον; ἠρώτησεν ἡ κυ-
ρία Δεπερέ, στηρίζουσα τὴν κεφαλὴν της
ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ υἱοῦ της.

— Ἄ, καλὴ μου μητέρα, εἶπεν ὁ Ἐδ-
μόνδος, συγγνώμην· ἠγνόουν ὅτι σὺ ἐκτύ-
πησες. Ἀναγινώσκω μίαν ἐπιστολήν, ἡ
ὁποία μὲ ταράττει πολὺ, διότι ἀγνοῶ
πόθεν προέρχεται καὶ τί σημαίνει. Ἐὰν
ἡμπορῇς νὰ μοῦ τὴν ἐξηγήσῃς, θὰ με ἀ-
καλλᾶξῃς ἀπὸ μεγάλῃν στενοχωρίαν.

— Ἄς ἴδωμεν, εἶπεν ἡ κυρία Δεπερέ.
Ὁ Ἐδμόνδος ἔτεινε τὴν ἐπιστολήν εἰς
τὴν μητέρα του, ἥτις, μόλις ἀναγνοῦσα
αὐτήν, ὥχρισεν. Ἡ ὥχρότης αὕτη οὐ-
δὲ ὅλως διέφυγε τὸν υἱόν της.

— Τί ἔχεις, μητέρα μου; ἀνέκραξεν.

— Τίποτε, ἐτραύλισεν ἡ κυρία Δεπερέ,
πειρωμένη νὰ μειδιάσῃ, τίποτε, ἀγαπη-
τόν μου τέκνον· ἀπὸ τίνος χρόνου ὑπόκει-
μαι εἰς τὰς αἰφνιδίους ταύτας ὥχρότητας,
προερχόμενας ἐκ τοῦ αἵματος, τὸ ὁποῖον
συρρέει εἰς τὴν καρδίαν.

— Πρέπει νὰ περιποιηθῇς τὸν ἐαυτὸν σου.

— "Ω! δὲν εἶναι τίποτε ἡσύχασε.

Ἡ κυρία Δεπερέ προσεπάθει νὰ μειδιᾷ, ἀλλ' ὅπωςδὴποτε ἐμειδία.

— Ἀνέγνωσε αὐτὸ τὸ γράμμα; ἐπανάλαβεν ὁ Ἐδμόνδος, ἀπατηθεὶς ἐκ τοῦ μειδιάματος τούτου.

— Ναί.

— Καταλαμβάνεις τίποτε ἀπὸ αὐτό;

Ἡ κυρία Δεπερέ ἠθέλησε νὰ ποικιλή, ἀλλὰ δάκρυα ἐξέφυγον αἰφνιδίως ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν της καὶ ἀφέθη νὰ καταπέση ἐπὶ τινος ἔδρας, φέρουσα τὸ μανδήλιόν της ἐπὶ τοῦ προσώπου.

— Θεέ μου! τί ἔχεις, μητέρα; ἀνέκραξεν ὁ Ἐδμόνδος, ριπτόμενος εἰς τὰ γόνατα τῆς κυρίας Δεπερέ. Ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ τί συμβαίνει; Μήπως εἶσαι ἀσθενής; μήπως ἔχωμεν νὰ φοβώμεθα δυστύχημά τι;

— "Οχι, λατρευτὸν μου τέκνον, ὄχι, ἀπεκρίθη ἡ ἀγία γυνή, ἀσπαζομένη σπασμωδικῶς τὸν υἱὸν της, οὐδὲν ἔχομεν νὰ φοβώμεθα. Ἀλλὰ γνωρίζεις πόσον εἶμαι τρελλή, πόσον εὐκόλως ἀνησυχῶ. Εἶναι ἀργά... Δὲν σὲ εἶχον ἰδῇ ἐπανερχόμενον... Ἐφοβούμην μήπως σοῦ συνέβη τίποτε... Συνήθως, ὅταν ἐπανέρχεται τὸ ἐσπέρας, ἔρχεται νὰ με ἀσπασθῇς ἀπὸψε τὸ ἑλησμόνησες... Ἐτρεμον μὴ ἔχῃς καμμίαν θλίψιν, λύπην καὶ ἡλθον νὰ βεβαιωθῶ. Αἱ ἄνευ λόγου ἐσπεριναὶ αὗται συγκινήσεις, εἰς τὰς ὁποίας ὑπόκειμαι, ἕνεκα τῆς πρὸς σὲ τρυφερᾶς στοργῆς μου, εἶναι τὸ αἷτιον τῶν δακρύων μου. Φίλησέ με, ἐξηκολούθησεν ἡ κυρία Δεπερέ, στοργίζουσα τοὺς ὀφθαλμούς της καὶ βιάζουσα ἐαυτὴν νὰ φανῇ ἡρεμος, φίλησέ με, καὶ ἄς παύσῃ πᾶς λόγος περὶ τούτου. Ὅσον διὰ τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν...

— Τί με μέλει διὰ αὐτήν;

— Ὅσον διὰ τὴν ἐπιστολὴν αὐτήν, θέλεις νὰ σου εἶπω πόθεν ἔρχεται;

— Εἰπέ, καλὴ μου μητέρα, εἰπέ.

— Ἐρχεται ἀπὸ τὴν δεσποινίδα Δεβώ.

— Πόθεν τὸ καταλαμβάνεις;

Ἡ κυρία Δεπερέ κατέβαλλεν ἐκ νέου προσπαθείας, ὅπως μὴ κλαύσῃ.

— Ἀπλούστατον, ὑπέλαβεν αὕτη μετὰ προσποιητοῦ μειδιάματος, ἡ δεσποινὶς Δεβώ σὲ ἀγαπᾷ.

— Ἡ δεσποινὶς Δεβώ με ἀγαπᾷ, λέγεις;

— Ναί.

— Ἐξηγήσου, καλὴ μου μητέρα.

— Ἡ, ἐὰν δὲ σὲ ἀγαπᾷ, ἐξηκολούθησεν ἡ κυρία Δεπερέ, ἐνδιαφέρεται ὑπὲρ σοῦ. Τὴν πρωίαν ταύτην μετέβης εἰς τοῦ κυρίου Δεβώ καὶ ἠναγκάσθης νὰ προσποιηθῇς τὸν ἀσθενῆ, ὅπως ἐπιτύχῃς τὴν εἰς τὴν οἰκίαν του εἰσοδόν.

Ἡ κυρία Δεπερέ ἐσιώπησεν ἐπνίγετο.

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ὁ Ἐδμόνδος.

— Μὴ γνωρίζων τί νὰ σοι παραγγεῖλῃ, ἀφοῦ δὲν εἶσαι ἀσθενής, σὲ παρήγγειλε νὰ ταξειδεύσῃς. Δὲν μου εἶπες καὶ σὺ τὸ ἴδιον; ἐξηκολούθησεν ἡ κυρία Δεπερέ διὰ τόνου, ὃν προσεπάθησε νὰ καταστήσῃ ἀδιάφορον.

— Τῷ ὄντι.

— Καὶ ἡ δεσποινὶς Δεβώ, περίεργος ὡς ὅλαι αἱ νεάνιδες, θὰ ἤκουσε τὴν συνομιλίαν σας, θὰ σε ἐνόμισε πραγματικῶς ἀσθενῆ καὶ ὑπέικουσα εἰς ἀγαθόν τι αἰσθημα, θάσοι ἔγραψε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, σκεπτομένη ὅτι ἡ θεραπεία σου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ταξειδίου, τὸ ὅποιον σὲ διέταξεν ὁ πατήρ της.

— Οὕτως ἔχει, καλὴ μου μητέρα, καὶ σὺ εἶδες ὅτι ἐγὼ οὐδέποτε θὰ ἡδυνάμην νὰ ἰδῶ μόνος. Ἐξέυρεις ὅτι ἐφέρθη ἀλλιστα ἡ Ἀντωνίνα; Ἐχει καρδίαν ἀγγέλου ἡ κόρη αὐτῇ. Μὲ συλλογίζεται, καθὼς βλέπεις. "Ω! θὰ τὴν ἰδῶ, θὰ τὴν εὐχαριστήσω δι' ὅ,τι ἔκαμε. Βλέπεις ὅτι θὰ μάγαπήσῃ κατὰ τι μοῦ τὸ λέγει, καὶ θὰ ἔχῃς πλησίον σου δύο τέκνα καὶ θὰ εἴμεθα λίαν εὐτυχεῖς. Δὲν θὰ τὴν ζηλεύῃς, δὲν εἶν' ἔτσι;

— "Οχι, παιδί μου, ὄχι. Καὶ ὅμως ἐὰν σου ἐζήτουν θυσίαν τινά;

— Ποίαν μητέρα μου;

— Ἐὰν σε ἔλεγον: «Ἐδμόνδε, ἀπαρνήθητι αὐτὴν τὴν νέαν, μὴ προσπαθήσῃς πλέον νὰ τὴν ἰδῃς, οὔτε αὐτήν, οὔτε τὸν πατέρα της... Ἐὰν ἐζήτουν τοῦτο παρὰ σοῦ ἄνευ λόγου καὶ ὡς ἰδιοτροπίαν, θὰ ἔκαμνες ὅ,τι θὰ σου ἐζήτουν;

— Ναί, μητέρα μου, διότι θὰ ἤξευρα, ὅτι, ἂν καὶ δὲν με λέγετε τὴν αἰτίαν, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ τοῦλάχιστον μία, καὶ σοβαρά.

— Λοιπὸν...

— Λοιπὸν;

— Νά, εἶμαι τρελλή ἀπόψε, δὲν ἤξεύρω τί λέγω. Ἀγαπᾷς αὐτὴν τὴν νέαν, ἡ εὐτυχία σου ἐξαρτᾶται ὥσως ἀπὸ τὸν ἔρωτα τοῦτον, καὶ ἔρχομαι νὰ ρίψω ἐν τῷ μέσῳ τὰς ζηλοτυπίας μου. Συγχώρησόν με, υἱέ μου, συγχώρησόν με.

— Καὶ τί ἔχω νὰ σε συγχωρήσω, μητέρα μου, ἐκτὸς τοῦ ὅτι πολὺ με ἀγαπᾷς; Μήπως τοῦτο εἶναι σφάλμα διὰ μητέρα;

— Δὲν ἔχεις ἀνάγκην ἀπὸ τίποτε ἀπόψε; δὲν θέλεις τίποτε;... εἶπεν ἡ κυρία Δεπερέ, ὅπως μεταβάλλῃ τὴν συνομιλίαν καὶ ἀποσπάσῃ τὸ πνεῦμά της, ἐὰν ἦτο δυνατόν, τῶν ταρσσοῦσων αὐτὴν σκέψεων.

— Εὐχαριστῶ, ἀγαπητῇ μου μητέρα, σὲ εἶδον, δὲν ἔχω πλέον ἀνάγκην οὐδενός.

— Καλὴν νύκτα λοιπὸν, καὶ κοιμήσου καλᾶ.

Ἐπῆρχον ἔτι δάκρυα ἐν τῇ φράσει ταύτῃ.

Ἡ κυρία Δεπερέ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν της, ἀφοῦ προσεμειδιάσε δις ἡ τρίς ἔτι τῷ υἱῷ της.

— Τί ἔχει ἀπόψε ἡ μητέρα μου; διελογίσθη ὁ Ἐδμόνδος, ἀπομείνας μόνος.

Ἐπειτα ἐπανεγνώ τὸ δέκατον τὴν ἐπιστολὴν τῆς δεσποινίδος Δεβώ.

— Ἀντωνίνα!... ἐψιθύρισε, φέρων εἰς τὰ χεῖλη του τὴν ἐπιστολὴν τῆς δεσποινίδος Δεβώ, ἄπασαι δὲ αἱ ὑποσχέσεις ἐρώσεως καρδίας περιείχοντο ἐν μόνῳ αὐτῷ τῷ ὀνόματι, ὅπερ ὁ νεκνίας ἀπήγγειλε πρὸ ὀλίγου.

— Θεέ μου! γεννηθῆτω τὸ θέλημά σου, εἶπεν ἡ κυρία Δεπερέ, γονυπετήσασα πρὸ τῆς κλίνης της, ἐνώσασα τὰς χεῖρας καὶ ἐκρηγνυμένη εἰς λυγμούς· ἀλλ' εὐδόκησον ἵνα μὴ τὸ θέλημά σου εἶναι αὐστηρόν.

Ἡ ἀτυχὴς μήτηρ μετὰ τοῦ μητρικοῦ ἐκείνου ἐνστίκτου, ὅπερ προσεγγίζει εἰς τὴν προφητείαν, ἀναγινώσκουσα τὴν ἀνώνυμον ἐπιστολὴν, εἶχεν ἐννοήσῃ ἄπασαν τὴν ἀλήθειαν.

Ὅσοι τυχόν εὐρωσι τοῦτο ἀπίθανον, ἄς ἐρωτήσωσι τὴν μητέρα των, ἐὰν εὐτυχῶσι νὰ ἔχωσιν ἔτι μητέρα.

ΙΑ

Ὅποσον ἅγιον καὶ ἡδὺ ἡ ἐλπίς! ἡ ἐλπίς, ἡ σάνις αὕτη, ἣν ὁ Θεὸς ρίπτει ἐν μέσῳ ἀπάντων τῶν ναυαγίων, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ναυαγὸς δύναται πάντοτε νὰ προσκολληθῇ ἐπὶ στιγμὴν, καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ πιστεῇ ἀκόμη εἰς τὴν ζωὴν ἡ ἐλπίς, τὸ ὕστατον τοῦτο καὶ ἀνεξάντλητον νόμισμα τῆς καρδίας, δι' οὗ ἡ ταλαίπωρος ἡμῶν ἀνθρωπίνη φύσις ἀγοράζει τὴν ὑστάτην συγκίνησιν αὐτῆς.

Ἡ κυρία Δεπερέ διὰ τινος τῶν ἡλεκτρικῶν ἐκείνων συναισθημάτων, ἃτινα ἄγουσι τὴν καρδίαν τῆς μητρὸς νάνταποκρίνεται εὐθὺς πρὸς τὴν καρδίαν τοῦ υἱοῦ, ὥσπερ οὐδέποτε ἡδύναντο νὰ ὦσι τελείως κερωρισμένοι καὶ ὥσπερ ἀμφοτέραι ἐπάλλονται ἡ μία παρὰ τὴν ἄλλην, εἶχεν ἐννοήσῃ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη προανήγγειλε δυστύχημα· καὶ οἱ φόβοι αὐτῆς ἐγένοντο ἐν μιᾷ στιγμῇ βεβαιότητες.

Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀνέγνω τὴν ἀγγελίαν τῆς Ἀντωνίνης, πᾶν ὅ,τι εἶχεν εἶπῃ τῷ υἱῷ της τὸ εἶπε πρὸς αὐτόν, μὴ γινώσκουσα τί ἔλεγε.

Πᾶν ὅτι ἐγίνωσκεν αὕτη ἦτο ὅτι ὤφειλε νὰ πομακρύνῃ τοῦ πνεύματος τοῦ Ἐδμόνδου τὰ ζοφερά προαισθήματα, ἃτινα τὴν εἶχον πληῆξῃ, τοῦτο δὲ δὲν ἦτο δύσκολον, ὡς εἶδομεν· ἐπειδὴ ὁ Ἐδμόνδος, περιβαλλόμενος ὑπὸ φροντίδων ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας δὲν ὑπώπτευσεν τὴν νόσον, ὑφ' ἧς ἦτο προσβεβλημένος. Εἶχε καταλίπῃ λοιπὸν αὐτὸν πλήρη χαρᾶς, ἐνῷ αὕτη εἶχεν ἐπανέλθῃ εἰς τὸν κοιτῶνά της, κατατρυχομένη ὑπὸ τῶν μητρικῶν ἐκείνων θλίψεων, ὧν ἡ παρθένος Μαρία εἶναι τὸ αἰώνιον καὶ θεῖον ὑπόδειγμα.

Ἡ δυστυχὴς γυνὴ ἔκλαυσεν ἐπὶ πολὺ γονυπετήσασα, προσηυχῆθη, ἔπειτα, ἐγερθεῖσα, ἐκάθησε, τοὺς ὀφθαλμούς ἔχουσα προσηλωμένους χαμαί, τὰς χεῖρας ἠνωμένας καὶ ψιθυρίζουσα μόνον τὰς δύο ταύτας λέξεις: Θεέ μου! Θεέ μου! τὰς δύο πρώτας λέξεις, ἃς εὐρίσκει ἡ ὁδύνη, ὥσπερ ἀκουσίως ἀνέτρεχεν ἀκαριαίως πρὸς Ἐκεῖνον, ὅστις εἶναι ἡ πηγὴ πάσης παραμυθίας.

Εἶτα, μὴ δυναμένη νὰ μένῃ οὕτως, ἔλαβε τὴν λυχνίαν της καὶ βεδίζουσα ἐπὶ τῶν ἄκρων τῶν ποδῶν, ὅπως μὴ ἀκούηται, ἤλθε μέχρι τῆς θύρας τοῦ θα-

λάμου τοῦ υἱοῦ της καὶ παρετήρησε διὰ τῆς ὁπῆς τοῦ κλειθροῦ. Ἐνόμιζεν ὅτι ἔπασχεν ὀλιγώτερον, πλησιάζουσα ὀλίγον πρὸς αὐτόν. Τὸν εἶδε τότε βαδίζοντα, ὁμιλοῦντα καὶ αὐτὸν ἐπίσης χαμηλοφώνως, ἀφίνοντα τὴν καρδίαν του νὰ ἐκχέῃ τὸ ὑπερβάλλον τῶν ἡδαιῶν αὐτοῦ ἐντυπώσεων.

— Τὸ ἀγαπᾶσθαι ὑπὸ τῆς ὥραιάς αὐτῆς παιδίσκης, ἐπιθύρῳζεν ὁ Ἐδμόνδος, θὰ ἦτο ἡ εὐδαιμονία. Ὅπως αἰσθάνομαι ἄρα γε τέρψεις θὰ ἐνυπάρχωσιν ἐν τῷ ἀγνῷ ἔρωτι νεαρᾶς κόρης! Καὶ αὕτη θὰ με ἀγαπήσῃ ἢ μήτηρ μου μοὶ τὸ εἶπεν, ἢ καλὴ μου μήτηρ, ἢ ὅποια οὐδέποτε ἀπατᾶται, προκειμένου περὶ ἐμοῦ.

Καὶ ὁ Ἐδμόνδος παρετήρει ἑαυτὸν μεθ' ὑπερηφάνιας· ἐπειδὴ ὁ ἀνὴρ, ὁ συναισθανόμενος, ὅτι ἀγαπᾶται, εἶναι πάντοτε ὑπερήφανος δι' ἑαυτόν.

Ἡ κυρία Δεπερέ δὲν εἶχε μὲν ἀκούσῃ τί ἔλεγεν ὁ υἱὸς της, ἀλλὰ τὸ εἶχε μαντεύσῃ καὶ εἶπε καθ' ἑαυτήν: «Εἶναι εὐτυχής», ἀπὸ τοῦτου δὲ μέχρι τοῦ νὰ προσθέσῃ: «Εἶναι ἀδύνατον ὁ Θεὸς ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ καὶ τῇ ἐπιεικείᾳ νὰ ἐπιτρέψῃ ὥστε νὰ συμβῇ δυστύχημά τι εἰς τὸ τέκνον μου», δὲν ὑπῆρχεν ἀλλ' ἢ ἐν μόνον βῆμα διὰ τὴν δυστυχῆ μητέρα.

Τότε ἐπανῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον της· ἀπέμαξε τὰ δάκρυά της καὶ, ἐπειδὴ ἡ εἰκὼν τῆς χαρᾶς τοῦ υἱοῦ της διέμενε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της, εἶδε τὰ μελανὰ αὐτῆς προαισθήματα ἐλαττούμενα, καθὼς εἰς τὰς πρώτας ἀκτῖνας τῆς ἡοῦς τὸ παιδίον βλέπει τὰ κατατρομάζοντα αὐτὸ τὴν νύκτα φαντάσματα τρέμοντα κατὰ πρῶτον καὶ ἐξαφανιζόμενα κατόπιν.

Ἐπῆλθε στιγμή, καθ' ἣν ἡ κυρία Δεπερέ διεσκέφθη μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἐὰν δύναμεθα νὰ ἐκφρασθῶμεν οὕτως, ἐπεκαλέσθη δηλαδὴ τὸν ἀμεμπτον βίον της, τὴν υἱικὴν της στοργήν, τὴν πρὸς τὸν σύζυγόν της ἀφοσίωσιν, τὴν πρὸς τὸν υἱὸν της ἀγάπην, οὕτινος ἡ ψυχὴ ἀπετελεῖτο ἐξ ἀντανεκλάσεως τῆς ἰδικῆς της, καὶ καθ' ἣν ἀπέμεινε πεπεισμένη, ὅτι ἡ εἰμαρμένη δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξαφανίσῃ τόσα πράγματα εὐσεβῶς ἀθροισθέντα διὰ τὸ μέλλον καὶ εὐλογηθέντα ἕως τότε ὑπὸ τοῦ Κυρίου.

Κατήντησε σχεδὸν μέχρι τοῦ νὰ ἐρωτήσῃ ἑαυτὴν διατί εἶχε κλαύσῃ, νὰ γελάσῃ διὰ τὴν παιδαριωδίαν της καὶ νὰ βεβαιώσῃ αὐτῇ ἑαυτὴν ὅτι πᾶν ὅ,τι εἶπε τῷ υἱῷ της, ὡς πρὸς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ἦτο ἀληθές. Τοῦτο τῷ ὄντι ἠδύνατο νὰ εἶναι ἀληθές, ἀφοῦ δὲ ἡ ὑπόθεσις αὕτη παρουσιάσθη εἰς τὸ πνεῦμά της, διατί νὰ μὴ τὴν ἀποδεχθῇ ἐπίσης εὐκόλως ὡς τὴν ἄλλην;

Πρέπει νὰ εἰπώμεν ὡσαύτως ὅτι ἡ κυρία Δεπερέ ἦτο μία ἐκ τῶν καθολικῶν ἐκείνων καρδιῶν τῶν πλήρων πεποιθήσεων πρὸς τὴν θεϊκὴν δικαιοσύνην καὶ ὅτι θὰ ἐνόμιζεν ὅτι θὰ κατήσχυε τὸν Θεὸν ὑποπτεύουσα αὐτὸν ἐπὶ μακρὸν τιμωροῦντα αὐτὴν ἀνευ αἰτίας· εἴτα οὐδὲν εἶχε μετα-

βληθῇ περὶ αὐτὴν ὁ υἱὸς της ἦτο μᾶλλον τοῦ συνήθους περιχαρῆς, ἡγάπα, ἐμελλεν ἀναμφιβόλως νὰ γαπηθῇ ὁ βίος προσεμειδία αὐτῷ πανταχόθεν, ἡ ὑγίεια του ἦτο θαυμασία.

Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ἐκλάβῃ ὡς πραγματικότητα ἓνα τῶν αἰωνίων ἐκεῖνων φόβων, οἵτινες διέρχονται τὰς διανοίας τῶν μητέρων, καὶ δὲν ἦτο φυσικώτερον νὰ πιστεύσῃ ὅτι, ἀφ' οὗτου ὁ Ἐδμόνδος ἐνησχολεῖτο περὶ τῆς Ἀντωνίνης, ἀπὸ τῆς προτεραιάς, ἡ κυρία Δεπερέ, συνειθισμένη νὰ μὴ διαμοιράζεται μετ' οὐδενὸς τὴν καρδίαν τοῦ τέκνου της, εἶχεν αἰσθανθῇ γεννώμενον ἐν αὐτῇ εἰδός τι ζηλοτυπίας, ἀμαυρώσεως τὸ πᾶν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της.

Βεβαίως προτιμότερον νὰ ἐπίστευε τοῦτο· διὸ ὁ Θεὸς ἐπέτρεψεν αὐτῇ νὰ το πιστεύσῃ καὶ νὰ σπογγίσῃ διὰ τελευταίαν φορὰν τοὺς ὀφθαλμούς της, λέγουσα «Αἶ, ἡμην τρελλή».

Ἡ κυρία Δεπερέ κατεκλίθη· ἀλλὰ, παρὰ τὴν νέαν ταύτην πεποίθησιν, ἣν ἐκτήσατο πρὸ ὀλίγου, ἐννοεῖται καλῶς ὅτι δὲν ἐκοιμήθη. Μόνον αἱ σκέψεις αὐτῆς ἔλαβον ἑτέρην διεύθυνσιν καὶ, ἀντὶ νὰ συλλογίζηται περὶ τοῦ μέλλοντός της, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ παρελθόν, καὶ τὰ δάκρυα, τὰ πληρώσαντα τότε τοὺς ὀφθαλμούς της, ἦσαν τὰ ἡδέα ἐκεῖνα δάκρυα, ἅτινα προκαλοῦσιν αἱ εὐδαίμονες ἀναμνήσεις καὶ τὰ ὅποια ἀνευρίσκει τις πάντοτε ἐν τῷ βάθει τῆς ψυχῆς του, ὡς ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ καὶ ὑπὸ φλογερὸν ἥλιον ἀνευρίσκει ἐπὶ τὴν δρόσον ἐν τῷ βάθει τῆς γλότης, ἥς ἡ κορυφὴ εἶνε διάπυρος.

Ὁ Ἐδμόνδος, ἀφοῦ ἐσυλλογίσθη ἐπὶ μακρὸν τὴν Ἀντωνίναν, ἀφοῦ, τὸναντίον πρὸς τὴν μητέρα του ἀναπολοῦσαν τὸ παρελθόν, ἐσχημάτισε τὰ ἡδύτερα ὄνειρα διὰ τὸ μέλλον, ἀνεμνήσθη ἐν τινὶ διαλείμματι τῶν σκέψεων του ὅτι ἡ κυρία Δεπερέ εἶχε κλαύσῃ ἐνώπιόν του.

— Ἡ πτωχή μου μήτηρ! εἶπε καθ' ἑαυτόν, ἐφαίνετο τεθλιμμένη τὸ ἐσπέρας τοῦτο καὶ ἐγώ, ὡς ἐγαῖσθης, ὡς ἀληθῆς ἐρωτευμένος, τὴν ἀφῆκα νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ δωμάτιόν της, χωρὶς ν' ἀνησυχῇ δι' ὅ,τι εἶχεν. Ἦτο κακὸν ὅ,τι ἔκαμα.

Καὶ ὁ Ἐδμόνδος ὡσαύτως, λαβὼν τὴν λυχνίαν του, ἐπίσης ἀκροποδητὴ μετέβη μέχρι τῆς θύρας τῆς κυρίας Δεπερέ. Φθὰς ἕως ἐκεῖ, ἔτεινε τὸ οὖς, ἰδὼν δὲ ἀκτῖνα φωτεινὴν ὑπὸ τὴν θύραν, ἔκρουσεν ἡρέμα.

Ἡ κυρία Δεπερέ ἀφῆκε κραυγὴν, ἀκούουσα κρουομένην τὴν θύραν της ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ, ἀλλ' ὁ Ἐδμόνδος ὥρμησεν εἰς τὸν θάλαμόν της λέγων αὐτῇ:

— Μὴ φοβοῦ τίποτε, καλὴ μου μητέρα, εἰμαι ἐγώ, ἔρχομαι νὰ σε ἴδω.

— Δὲν ἐπλάγχυσες ἀκόμη, παιδί μου; ἀνέκραξεν ἡ κυρία Δεπερέ, μήπως εἶσαι ἀσθενής;

— Ὡ, ὄχι, μητέρα μου, ἄπαγε! ἀλλὰ δὲν ἠθέλησα νὰ πλαγιάσω, χωρὶς νὰ ἔλθω νὰ σε ἐρωτήσω, ἐὰν ἡ λύπη, τὴν ὅποιαν εἶχες ἀπόψε, δὲν ὑφίσταται πλέον.

— Εὐχαριστῶ, ἀγαπητόν μου τέκνον·

τὴν λύπην ταύτην σοῦ ἐξήγησα, καὶ εἶδες ὅτι ἦτο καθαρὰ χίμαιρα.

— Τόσῳ τὸ καλλίτερον, μητέρα μου, διότι ἐγὼ αἰσθάνομαι τὴν ψυχὴν μου ὅλως περιχαρῇ.

— Εἴσαι ἐρωτευμένος καὶ συλλογίζεσαι τὴν Ἀντωνίναν!

— Ναί, καὶ σύ, ἡ ὅποια δὲν κοιμᾶσαι τὴν δευτέραν τῆς πρωίας, τί συλλογίζεσαι;

— Συλλογίζομαι σέ, τὴν νεότητά σου, τὸ μέλλον σου.

— Τὴν εὐτυχίαν μου, τὴν ὅποιαν σοὶ ὀφείλω.

— Ἀλλ' ἡ ὅποια δὲν ἐξαρτᾶται τῶρα πλέον ἀπὸ ἐμέ.

— Ναί, μητέρα μου, ἐξαρτᾶται πάντοτε ἀπὸ σέ, διότι εἶσαι συνδεδεμένη με ὅλας τὰς ὄνειροπολήσεις μου.

— Ὀνειροπολεῖς λοιπόν;

— Ἀπὸ δύο ὥρων.

— Καὶ τί ὄνειροπολεῖς;

— Ὀνειροπολῶ γλυκὴ καὶ ἡρεμον μέλλον, πλήρῃ εὐδαιμονίαν ἐν μέσῳ γυναικί, μητρὸς καὶ φίλου, ἀγαπώντων με καὶ εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ποδιδῶ τὴν τριπλὴν αὐτῶν στοργήν. Εἰμαι νέος, δὲν εἰμαι ἀσχημος, δὲν εἰν' ἔτσι, μητέρα μου; εἶπεν ὁ Ἐδμόνδος μειδιῶν, ἀφοῦ σοῦ ὁμοιάζω ὀλίγον· ἔχομεν περιουσίαν, καὶ αἰσθάνομαι ὅτι βεβαίως ἀγαπῶ τὴν Ἀντωνίναν· δύναμαι κάλλιστα νὰ τὴν ζητήσω ἀπὸ τὸν πατέρα της, ὅταν βεβαιωθῇ ὅτι αὕτη με ἀγαπᾷ ὀλίγον, καὶ οὐδένα θὰ ἔχῃ λόγον νὰ μού τὴν ἀρνήθῃ. Θὰ διερχώμεθα τὸν χειμῶνα ἐν Παρισίοις, θὰ μεταβαίνωμεν τὸ θέρος εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Λεῖγρος, τοῦ ποταμοῦ τῶν ποιητικῶν καὶ περιπαθῶν ἐρώτων, καὶ θὰ εἴμεθα τόσον εὐτυχεῖς, ὅσον ὄντα ἀνθρώπινα δύνανται νὰ εἶναι. Τί λέγεις σύ, μητέρα;

Ἡ κυρία Δεπερέ ἐθεώρησε τὸν υἱὸν της μειδιῶσα καὶ τῷ εἶπεν:

— Δὲν εἶναι τὸ πρῶτον πρᾶγμα, ποῦ σοῦ εἶπα, ὅταν μού ὠμίλησες περὶ τοῦ δυνατοῦ τοῦ ἔρωτος τοῦτου;

— Τοῦτο συμβαίνει; διότι σὺ εἶσαι ἢ ἐξ ἀπορρήτων παντὸς ὅ,τι σκέπτομαι, καλὴ μου μητέρα. Δὲν κρύπτω τίποτε ἀπὸ σέ. Ὡστε σοὶ ὁμολογῶ ὅτι ἀπὸ αὐρίουον θὰ κάμω τὰ δύνατα δυνατά, ὅπως καταστήσῃ τὴν Ἀντωνίναν τρελλὴν ἀπὸ ἔρωτα πρὸς τὸν υἱὸν σου.

— Τοῦτο δὲν θάργοπορήσῃ πολὺ.

— Ἡ Νισσέττα εὖρεν ἐν μέσῳ καὶ μοὶ ὑπεσχέθη τὰς συμβουλὰς της.

— Ἀἱ ἡ Νισσέττα εἶναι ἀναμειγμένη εἰς τὴν συνωμοσίαν.

— Μάλιστα, ἀγαπητὴ μου μητέρα· εἶναι μία λαμπρὰ καρδιά αὕτη ἡ Νισσέττα.

Ἐπὶ δύο ὥρας ὁ Ἐδμόνδος καὶ ἡ κυρία Δεπερέ συνωμίλουν περὶ τοῦ παρελθόντος, περὶ τοῦ παρόντος, περὶ τοῦ μέλλοντος, αὕτη στηριζομένη ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνός της, οὗτος καθήμενος εἰς τὸ ἄκρον τῆς κλίνης· ἀμφοτέροι νέοι διὰ τῶν ἰδεῶν, πλήρεις πεποιθήσεως διὰ τῆς τρυφερότητος.

Ὅταν τὴν τετάρτην πρωϊνὴν ὥραν ὁ Ἐδμόνδος ἐπανήλθεν εἰς τὸν κοιτῶνά του, ἡ κυρία Δεπερέ εἶπε πάλιν καθ' ἑαυτήν: «Ἦμην τρελλή» καὶ ἐκοιμήθη ἄνευ ἀναμνήσεως καὶ ἄνευ φόβου.

Καίπερ ἐξώρας κατακλιθεὶς, ὁ Ἐδμόνδος ἠγέρθη τὴν ὀγδόην καὶ διηυθύνθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Θωμᾶ τοῦ Ἀκινάτου.

ΙΒ'

Ὅτε ὁ Ἐδμόνδος ἀφίκετο εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Θωμᾶ τοῦ Ἀκινάτου ὁ ναὸς ἤρχετο ἤδη πληρούμενος κόσμου, διωλίσθησε λοιπὸν μετὰ τῶν εἰσερχομένων, ὅπως ἀνζητήσῃ τὴν Ἀντωνίαν, χωρὶς ὅμως νὰ λησμονῇ ὅτι εὐρίσκετο ἐν ἱερῷ χώρῳ· ποιήσας δὲ εὐλαβῶς τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, διηυθύνθη εἰς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ ναοῦ.

Ἐν τῷ πνεύματι καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ τὸ ὄνομα τῆς Ἀντωνίνης καὶ τὸ τοῦ Θεοῦ, ὁ ἔρωσ καὶ ἡ πίστις, ἀνemiγνύοντο εὐχόλως, ὡς ἀνמיγνύονται καὶ συγχέονται δύο φλόγες τῆς αὐτῆς ἐστίας, δύο ἀρώματα τῆς αὐτῆς οὐσίας.

Ἡ Ἀντωνίνα εἶχεν ἴδιον στασίδιον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πλησίον τοῦ τῆς κυρίας Ἀγγελικῆς· ἀλλ' ἡ Ἀντωνίνα, ἥτις ἤρχετο εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἵνα προσευχηθῇ καὶ οὐχὶ ὅπως ἐπισύρῃ τὰ βλέμματα, ἥτις ἤρχετο τὴν πρωΐαν, ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου, ὦραν, καθ' ἣν ἡ προσευχὴ ἔχει ὅλον τὸ διάστημα ἐλεύθερον ἐν τῇ φύσει, καθ' ἣν κοιμῶνται ἔτι πάντες οἱ οὐδέποτε προσευχόμενοι, ἡ Ἀντωνίνα, λέγομεν, ἐγονυπέτει πάντοτε ἐνώπιον ἐνὸς τῶν ἰδιαιτέρων θυσιαστηρίων, ὅπου οἱ ἱερεῖς λειτουργοῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τὴν λάμπιν μιᾶς λυχνίας καὶ ἐνώπιον πέντε ἢ δέκα πιστῶν τῶ πολλῷ. Ἐπιτραπήτω μάλιστα ἡμῖν μία σκέψις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Ἡ ἐωθινή θρησκεία, ἐὰν δυνάμεθα νὰ ἐκφρασθῶμεν οὕτως, ἔχει ὅψιν χριστιανικωτέραν καὶ μάλλον θαμβοῦσαν ἢ ἡ θρησκεία τῆς πλήρους ἡμέρας, περιστοιχισμένη ὑπὸ τῶν παρατάξεων τῆς καὶ ἀρωματιζομένη ὑπὸ λιθωνωτῶν. Κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην, ὑπάρχει λείψανόν τι, εἰδωλολατρίας ἐν ταῖς ἐπιχρύσοις ταύταις ἐορταῖς, ταῖς ἀφιερωμέναις εἰς τὸν Θεὸν ἐκεῖνον, οὗτος ὁ υἱὸς ἦλθεν ἐπὶ τῆς γῆς, ἵνα διδάξῃ ἡμῖν τὴν μετριοφροσύνην καὶ τὴν ταπεινώσιν. Ἀντὶ τοῦ παρίστασθαι ἐν ταῖς μεγάλας θρησκευτικαῖς τελεταῖς, αἵτινες ἐπιδεικνύουσιν ἅπαντα τὸν πλοῦτον τῶν σκευοφυλακίων των, αἵτινες πληροῦσι τὸν ναὸν ἀνθέων καὶ φώτων καὶ καθ' ὅς ἐπιδείκνυνται εὐταξίας λαμπροφωδῶν, ταράσσωσιν τὴν κατάνυξιν ὑμῶν διὰ τοῦ περιδικοῦ θορύβου τῆς ῥάβδου του, ἀντὶ τούτων εἰσέλθετε τὴν πρωΐαν, τῶν θυρῶν ἀνοιγομένων, εἰς ἐκκλησίαν ὁμοίαν ἐκείνῃ, ἐν ἣ ἐισῆλθε πρὸ ὀλίγου ὁ Ἐδμόνδος, καὶ ἀναμέσον τοῦ ἐπικρατοῦντος ἔτι σκιόφωτος, ἐν τῷ μέσῳ τῆς σιγῆς, ἥτις ἔδει νὰ βασιλεύῃ πάντοτε ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Κυρίου, διευθύνθητε πρὸς

ἐν τῶν ταπεινῶν ἐκείνων θυσιαστηρίων, ἅπερ ὑπεδεικνύομεν πρὸ μικροῦ. Ἐκεῖ θὰ ἴδῃτε ἱερέα ἀπλούστατα ἐνδεδυμένον, τέσσαρας ἢ πέντε ἀνθρώπους γονυπετεῖς· γονυπετήσαντε καὶ ὑμεῖς ἐπίσης, καὶ ἐν τῇ σκοτεινῇ ταύτῃ γωνίᾳ τῆς ἐκκλησίας θὰ ἴδῃτε τὸν Θεὸν ἐμφανιζόμενον ὑμῖν μεγαλοπρεπέστερον καὶ μεγαλειότερον παρ' ὅσον ἐπὶ τῆς Ἀγίας Τραπέζης, τῆς ἀπαστραπτούσης ἐκ χρυσοῦ καὶ λαμπάδων. Ἐκεῖθεν τὸ πνεῦμα ὑμῶν θάναμνησθῇ ἀκωλύτως τῶν πρώτων χριστιανῶν, διακονούντων, αἰνούντων καὶ ὑμνούντων τὸν νέον Θεὸν ἐν ταῖς κατακόμβαις τῆς Ῥώμης, κεχωρισμένων μόνον ὑπὸ τῶν δημίων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, ὃν ἀνεκάλυψαν πρὸ ὀλίγου.

[Ἐπεται συνέχεια]. ΛΑΜΠΡΟΣ ΕΝΥΑΛΗΣ

Καὶ Ο. Ν. ΧΜΕΛΙΕΦ

Η ΤΡΙΧΑΠΤΟΠΟΙΟΣ

Ρωσικὸν διήγημα

[Τέλος]

Ἐπὶ πολὺν χρόνον περιεπλανᾶτο ἐπαίτουσα καὶ πολλὰς ὑπέστη βρασμούς ἡ πτωχή.

Οὕτω πως τρεφομένη καὶ μόλις σύρουσα τοὺς γεροντικούς καὶ ἐξησθενημένους πόδας τῆς, ἔφθασέ ποτε καὶ εἰς Βασιούνην. Παρατηρεῖ μικρὰ καλύβη ὑψοῦται εἰς τὸ ἄκρον τοῦ χωρίου τόσον καλοκαμωμένη, τόσον καθαρά! Λευκὰ παραπετάσματα στολιζοῦσι τὰ παράθυρα, ἐφ' ὧν ὑπάρχουσιν ἄνθη, ἐκ τῆς ὑψηλῆς καὶ λευκῆς αὐτῆς καπνοδόχης ἐξέρχονται κυλινδούμενα σταντόχροα νέφη καπνοῦ. Καὶ εἶνε χειμερινή, ψυχρὰ ἡμέρα· καίτοι δὲ ὁ ἥλιος λάμπει, ἐν τούτοις ὁ παγετὸς εἶνε δριμύς, ὁ ἄνθρωπος διαπερᾶ ὑπὸ τὰ φορέματα καὶ ὡς νὰ ἐκδέρῃ τὸ σῶμα! Καὶ τόσο ἐπεπόθει ἡ ταλαίπωρος Εἰρήνην ν' ἀναπαυθῇ καὶ θερμανθῇ, ὥστε οὔτε κἂν ἔκρουσε τὸ παράθυρον, ἀλλ' ἦλθεν εἰς τὸν προθάλαμον, καὶ ἐκεῖθεν εἰσῆλθε κατ' εὐθείαν ἐν τῇ καλύβῃ, διότι, ἅμα εἰσῆλθε πλέον ἕνας ἄνθρωπος· εἰς τὰ ζεστά, θὰ τὴν λυπηθοῦν καὶ δὲν θὰ τὸν διώξουν. Ἐπειτα, εἰμπορεῖ νὰ τοὺς τύχῃ ἐπάνω· στοῦ τραπέζι καὶ θὰ εἶνε ἀκόμη μεγαλειτέρα ἁμαρτία νὰ τὸν ἀποβάλουν· ὥστε ἴσως δώσῃ ὁ Θεὸς καὶ εὐρεθῇ καὶ δι' αὐτὴν ἕνα κομμάτι ψωμί.

Εἰσῆλθεν ἡ Εἰρήνη καὶ βλέπει καὶ τὸ δάπεδον τῆς καλύβης, καὶ τὰ θρανία λευκότερα καὶ καθαρά ὡς νὰ ἔρρουκαν ἴσθησαν αὐτὴν τὴν στιγμήν, αἱ τράπεζαι εἰσι κεκλυμέναι διὰ κεντημένων ὀθονῶν, εἰς τὴν γωνίαν κρέματα εἰκῶν μετὰ λυχνίας καὶ προσοφίων· ζωηρὸν δὲ πῦρ σπινθηρίζει ἐν τῇ θερμάστρῃ. Παρὰ τὸ παράθυρον δὲ κἄθηται καὶ πλέκει τρίχαπα εὐσμος γυνή.

— Ἀφήσετέ με νὰ ζεσταθῶ, γιὰ τὸ Θεό! μετὰ δειλίας καὶ παραπόνου ἐπρόφρεν ἡ Εἰρήνη.

Ἡ γυνὴ ἠγέρθη καὶ ἐστράφη.

— Καλέ, Θεέ μου, ἡ Μαρίτσα!

— Εἰρήνην Μιχαήλοβνα! Τί ν'ε τοῦτο; Ἰστανται ἀμφοτέραι ἀπέναντι ἀλλήλων ὡς ἀπολιθωμένοι καὶ λευκαὶ ὡς ὁ χιτῶν τῆς Μαρίας. Πόσαι σκέψεις ἐκυκλοφόρησαν εἰς ἀμφοτέρων τὰς κεφαλὰς, καὶ ἐντούτοις οὐδετέρα αὐτῶν ἠδύνετο νὰ ὁμιλήσῃ.

— Δὲν θὰ μὲ διώξῃς; ἡρέμα ἠρώτησεν ἐπὶ τέλους ἡ Εἰρήνη.

— Χριστὸς καὶ Παναγία! Νὰ σὲ διώξω, λέγει, στὴ θέσι ποῦ εἶσαι; Καὶ δὲ φθάσει ποῦ τρέμεις ἀπὸ τὸ κρύο, ποῦ θαρρεῖ κανεὶς πῶς ἔχεις θέρη!

Προσέφρεν ἡ Μαρίκα καθίσμα τῇ γραΐᾳ, καὶ ἤρχισε νὰ λύῃ τοὺς ἀπεψυγμένους κεφαλοδέσμους καὶ τὰ ράκη τῆς.

Ἡ Εἰρήνη ἤρχισε νὰ νομίζει, ὅτι ἐβλεπεν ὄνειρον· καὶ ἔφριττεν εἰς τὴν ιδέαν, ὅτι θὰ ἐξυπνήσῃ καὶ θὰ χάσῃ τὴν θερμάστραν, τὸ θάλαπος καὶ τὴν φιλοξενον καλύβην καὶ θὰ εὐρεθῇ ἐκτεθειμένη εἰς τὸν παγετόν.

— Μαρίτσα, τί ἔπαθες; ἡ δὲν μ' ἐγνώρισες; ἐπρόφρεν αὐτή.

— Πῶς, δὲν σ' ἐγνώρισα, Εἰρήνη Μιχαήλοβνα! Μὴ δὰ δὲν εἴμαστέ συντοπίτισσας! Καθήσεται τὸ λοιπὸν ἐδῶ νὰ ζεσταθῇτε, ὅσῳ νὰ σᾶς βράσω ἄλλο τσάϊ νὰ πιθῇτε. Βλέπετε ἂν καὶ στοῦ μῆνα μιὰ φορὰ, ὅμως δὲ ὑπορεῖ νὰ μοῦ λείψῃ τὸ τσάϊ. Ἡ συγχωρεμένη ἡ κυρά, ὁ Θεὸς σχωρέσοι τὴν μ' ἔμαθε νὰ τὸ πίνω. Ὅχι, σταθῇτε ἀλήθεια καὶ νὰ σᾶς βγάλω πρῶτα τὰ τσαρούχια καὶ τὰς σκαλτσες· σὰν ἦνε γυμνὰ τὰ πόδια, ζεσταίνονται καλλίτερα.

Ἡ οἰκοδέσποινα ἔκυψε καὶ ἤρξατο ἀπογυμνοῦσα τοὺς ρυπαροὺς πόδας τῆς ἐπαίτιδος. Ἡ Εἰρήνη δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ συνέλθῃ, ὅτε αἱ κνημίδες καὶ τὰ πέδιλά τῆς ἐκρέμαντο ἤδη παρὰ τὴν θερμάστραν.

Αἰφνης μετὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην ἡ γραῖα ἀνεπήδησεν, ἤρπασε τὴν Μαρίαν ἐκ τῆς χειρός, ἔκλινεν ἐπ' αὐτῆς καὶ ἐλύθη εἰς δάκρυα ὡς νήπιον.

— Μαρίτσα, δὲν μὲ βλέπετε ποῦ εἰμ' ἐγώ, ἡ Εἰρήνη! Ἐγὼ εἰμ' ἐκείνη ποῦ σὲ κατέστρεψα!... Συγχώρεσέ μου! Σ' εὐχαριστῶ!..

Κλαίει ἡ γραῖα καὶ παραληρεῖ ὡς ἂν ἦτο παράφρων, ἡ δὲ Μαρία τὴν καταπραύνει λέγουσα:

— Φθάνει πειρά, Εἰρήνη Μιχαήλοβνα, μὴ σκοτόνεσθε ἄδικα! Ποῦ τό δ'εστε πῶς κατεστράφηκα; Βλέπετε. Εἰμαι νοικοκυρά, καὶ χαίρομαι γιὰ τὸν ἐρχομό σας. Νά, τώρα θὰ πιῶμε καὶ τσάϊ, καὶ σεῖς ἔπειτα θὰ πέσετε νὰ ἡσυχάσετε ἀπάνω στὴ θερμάστρα. Τὸ κακὸ ὅμως εἶνε ποῦ δὲν θὰ βρῆς ἡσυχίαν, γιὰτὶ ἔρχονται ἐδῶ τέσσερα κορίτσια· ποῦ τὰ μαθαίνω δαντέλα· νέαις εἶνε, βλέπετε, φλυαροῦν γελοῦν καὶ δὲν θὰ σᾶς ἀφίσουν νὰ κοιμηθῇτε. Σεῖς πειρὰ νὰ μὴ μάς ξεγυρεύετε.

Ἡ δὲ γραῖα πάντοτε κλαίει, ὡς νὰ θέλῃ νὰ χύσῃ ὅλην τὴν καρδίαν της μαζί μὲ τὰ δάκρυα. Καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἔκλαιεν οὕτω, ἀκολούθως ἐσίγησε βαθμηδόν. Ἡ Μαρίκα τῇ ἔδωκε νὰ πλυνθῇ καὶ τὴν ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν.

— Μάσσα, δὲ μοῦ λές τί ἄνθρωπος εἶ-